

РЕЦЕНЗІЯ

на програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників
зкладів загальної середньої освіти
«Сучасні методики викладання історії та громадянської освіти»
**Методологічні та дидактичні орієнтири викладання предметів
громадянської та історичної освітньої галузі (8-9 класи)**

Розробники : Білай Юрій Вікторович, директор Бердянської гімназії № 7 «Меотида» Бердянської міської ради, кандидат історичних наук

Савко Оксана Володимирівна, заступник директора з методичної роботи, вчитель історії, вчитель-методист Товариство з обмеженою відповідальністю "Приватний заклад освіти "Май скул едюкейшн".

Сергієнко Всеволод Сергійович, методист відділу змісту освіти Державної установи «Український інститут розвитку освіти», вчитель історії та правознавства Комунального закладу «Безлюдівський юридичний ліцей імені І. Я. Підкопая» спеціаліст I кваліфікаційної категорії, «Старший учитель», аспірант ХНПУ імені Г. С. Сковороди за напрямком історія та археологія.

Сергеєва Наталія Вікторівна, доктор філософії, головний редактор ТОВ «Генеза».

Хомич Тетяна Анатоліївна, методист відділу експертизи навчальної літератури ДУ «Український інститут розвитку освіти».

Концептуальна основа та актуальність. Дана програма, розроблена фахівцями ТОВ «Генеза» та ДУ «УІРО», є стратегічно важливим документом для підготовки вчителів до роботи у другому циклі базової середньої освіти (8–9 класи). Її ключова ідея полягає у трансформації викладання історії з переважно фактологічного на мисленнево-практичний курс. Програма повністю відповідає вимогам оновленого Державного стандарту базової середньої освіти (2020) та Професійному стандарту вчителя (2024).

Аналіз змісту та методичних підходів. Програма розрахована на 40 годин (1,33 кредиту ЄКТС) і має виражений діяльнісний характер (26 годин практичних занять проти 14 годин лекцій).

Ключові особливості модулів. Текстоцентричний підхід та критичне мислення (Модуль 2), адже програма пропонує інноваційні методи роботи з текстом як ключовим інструментом пізнання. Зокрема, розглядаються дотекстові та післятекстові стратегії читання, а також робота з історичними джерелами через алгоритми визначення достовірності та авторської позиції. Інтеграція ІІІ та цифрових технологій, варто наголосити на те, що в програмі наявний унікальний елемент, а саме Тема 2.8, присвячена використанню штучного інтелекту для формування аналітичного мислення. Це свідчить про високу адаптивність програми до сучасних технологічних викликів. Архітектура уроку та Універсальний дизайн (Модуль 3), адже акцент робиться на створенні гнучкого освітнього середовища через фасилітаційні практики та кооперативне навчання. Тема 3.5 окремо висвітлює формувальне оцінювання як засіб саморефлексії учня, а не просто контролю. Інклюзивність (Модуль 4): програма виходить за межі загальних теорій, пропонуючи вчителям конкретні алгоритми адаптації та модифікації навчальних програм для учнів з різними рівнями підтримки.

Компетентнісний потенціал. Програма чітко орієнтована на розвиток конкретних трудових функцій вчителя. Результатом навчання є не лише теоретичні знання, а й готові до використання вміння:

- проектування інтегрованих уроків (історія + громадянська освіта);
- застосування таксономії Блума для формування запитань різного рівня складності (Тема 2.7);
- розробка електронного портфоліо для самооцінювання власного прогресу.

Оцінка практичної цінності. На відміну від багатьох теоретизованих курсів, ця програма завершується виконанням індивідуального мініпроєкту — розробкою або оновленням уроку з мапою очікуваних результатів. Це гарантує, що вчитель завершить навчання з готовим практичним інструментарієм.

Висновок. Програма «Сучасні методики викладання історії та громадянської освіти» (8–9 класи) є взірцем сучасного методичного

проектування. Вона поєднує глибокий академізм (серед розробників — кандидати наук та доктори філософії) з практичними потребами вчителя-практика. Програма рекомендується для впровадження в системі післядипломної освіти як така, що забезпечує якісний перехід до стандартів НУШ у старших класах базової школи.

Рецензент:

кандидат історичних наук, старший викладач
кафедри історії НУК імені адмірала Макарова,
вчитель історії Миколаївського ліцею
імені Олега Ольжича

Г.М. Г.М. Маринченко

Підпис Г.М. Маринченко
наві ВС НУК
Зубарев А.А.